

Motion till riksdagen 2025/26:151

av Eric Palmqvist (SD)

En grundlig översyn av miljöbalken

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över miljöbalken i sin helhet i enlighet med motionens intentioner och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljöbalken har som syfte att främja en hållbar samhällsutveckling men lagstiftningen har dessvärre medfört problem på en rad olika samhällsområden och verkar hämmande för flera olika för nationen viktiga näringar.

Det är sedan länge väl känt att långdragna och oförutsägbara miljötillståndsprocesser leder till uteblivna investeringar och till att företag riskerar att hamna i mardrömslika handläggningsprocesser utan slut. Denna problematik har riksdagen i det föregående adresserat genom att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att förenkla tillståndsprocesserna, och regeringens arbete med att ta fram förslag till riksdagen pågår.

Det finns exempel på gruvbolag som har väntat i många år på besked om så kallad bearbetningskoncession. Det slutar emellertid inte där, då även en beviljad bearbetningskoncession följs av ytterligare tillståndsprövningar, som kan ta ytterligare flera år i anspråk, innan en gruva kan etableras.

Sverige och EU har ett snabbt växande och allt mer skriande behov av de metaller och mineraler som behövs för att industrin och transportsektorn ska kunna uppnå det politiska målet om att bli fossilfria. Samtidigt som det har visat sig nästan omöjligt att öppna nya gruvor i Sverige. Detta är enligt mitt förmenande en konsekvens av att snävt lokala skyddsintressen, som oftast rör lokal påverkan på biologisk mångfald, tillåts bromsa nationellt avgörande satsningar på såväl industri som energiförsörjning och infrastruktur.

Jag menar att vår strävan bör vara att i så hög grad som möjligt göra Sverige självförsörjande vad gäller metaller och mineraler för att minska vårt beroende av import från nationer med lägre miljöambitioner, tveksamma arbetsförhållanden och uppenbara brister i sin syn på mänskliga rättigheter.

Det är emellertid inte bara gruvnäringen som är negativt påverkad av miljöbalken och hur den tillämpas. Även utbyggnaden av elnätet, som är helt nödvändig för att elektrifiera industriella processer och svensk transportsektor, bromsas upp av miljölagstiftningen. Som tillståndsprövningen enligt miljöbalken ser ut i dag tar det uppemot ett decennium att anlägga en ny stam- eller regionnätledning, varav endast två år åtgår för själva byggnationen.

Miljölagstiftningen får också konsekvenser för rikets säkerhet. Försvarsmakten varnade så sent som i augusti 2020 för att utdragna miljötillståndprocesser går ut över Sveriges försvarsförmåga. Försvarsmakten vittnar om att den får vänta i flera år på ansökningar om att använda övnings- och skjutfält, samtidigt som vi beslutat att snabbt höja vår försvarsförmåga som en följd av Rysslands folkrättsvidriga krig i Ukraina.

För att Sverige ska kunna anlägga det kraftledningsnät som efterfrågas, försvaret ska kunna höja sina förbands operativa förmåga och vi som nation inte ska gå miste om viktiga exportintäkter som möjliggör en fungerande välfärd måste vi ha en lagstiftning som tillåter industrin att byta om från tvångströja till ledartröja.

Efterfrågade tekniksprång som exempelvis en högre grad av elektrifiering är avhängiga av att miljöbalken moderniseras och reformeras i grunden med intentioner som möter de behov vi ser idag utan att göra avkall på högt ställda ambitioner inom miljöområdet. Nödvändiga satsningar på infrastruktur, elnät och inte minst det försvar som ska garantera vår demokrati och nationella suveränitet är beroende av en sådan moderniserad miljöbalk. Då det gäller brådskande tillståndprocesser som potentiellt rör vår nationella försvarsförmåga eller på annat sätt rör rikets säkerhet bör det finnas ett snabbspår som innebär att ärendet går direkt till regeringen för prövning av riksdagen efter beredning.

Jag menar därför att regeringen behöver tillsätta en utredning som ser över miljöbalken i dess helhet. Utredningens uppdrag ska vara att tillskapa en bättre balans mellan olika samhällsintressen än vad som är fallet idag, och en större miljönytta ur ett helhetsperspektiv. Samtidigt ska lagstiftningen ge en tydligare vägledning i fråga om hur olika intressen ska vägas mot varandra och dessutom möjliggöra för regeringen att snabbt hantera tillståndsärenden som rör rikets säkerhet.

Eric Palmqvist (SD)